

VIII. BEZ KOPÁČŮ NENÍ TRAILŮ

Pavel Chrenčík
&
Karpaty by bike

Pod svícem nebývá jen největší tma, mimo světlo zájmu, a přece tak blízko se leckdy povaluje nejedna cennost, nápad, zajímavost, záležitost, po níž se pídíme daleko od sebe. Už rok ve Velu vyhledáváme nadšené kopáče trailů a už rok se ve stínu svícnu povaluje Pavel Chrenčík a skupina jeho kamarádů ze spolku Karpaty by bike (a podobně postižení, jak stojí psáno u jejich facebookového profilu). Kde je spojitost mezi ním a svícem? Pavel je pravidelným přispěvatelem našeho časopisu a současně se nadšeně hrabe v zemi.

KDO VLASTNĚ STOJÍ NA ŠPATNÉ STRANĚ?!

Pavlovy reportáže mají společné to, že s partou vyráží po Evropě i dál, ale vždy velmi ekonomicky, klidně též řečeno „na pankáče“. Už dlouho o něm vím, že na kole nejen rád jezdí, ale taky vyhrabává z hlíny traily. A taky na pankáče. Vzhledem k tomu, že je to Slovák a na Slovensku žije a jezdí, to vzhledem k tamnímu zákonu, který z bikerů vyrábí silničáře nebo zločince, vlastně ani jinak nejde.

„Ty, a víš, že to, co děláme, není zrovna legální? Přesto chceš rozhovor?“ Ano, chci, odpověděl jsem. Protože z rozhovorů i fotek vím, že kluci nijak neškodí přírodě, nikomu nepřekážejí, jsou slušní. Z jejich činění dělá trestný čin pouze zbytečný zákon, nad který tak lze snadno povýšit zdravý rozum. Nebudou to první „ilegálové“ v téhle rubrice, jako i v ostatních případech nás nežádejte o souřadnice – jako v nich nám nejde o konkrétní tratě a jejich popis, ale o nadšení, kopáčskou vášeň. A té má tahle parta na rozdávání. Konkrétně v Pavlově případě jde v případě jízdy na kole a kopání o stejné usilovné prováděné činnosti. Sám jejich poměr hodnotí jedna ku jedné. Za hodinu v sedle hodinu s lopatou.

Rudolf Hronza

Foto: archiv Karpaty by bike

Paľo, proč si vlastně začal s kopáním?

„Na jednoduchou otázku ještě jednoduší odpověď. Naše hory, Bílé a Malé Karpaty, kde žiju, mají solidní profil a horské kolo je tu jednou z nejrozměnějších aktivit. Bohužel lesníky zdevastované turistické trasy a následná jízda v ryglech od traktorů není to pravé ořechové. Po letech váhání jsme se ale rozhoupali a na podnět kamaráda, místní legendy Yadra, se začalo s pročišťováním stopy našeho prvního trailu Bathory. Dnes už víme a klidně můžeme říct, že jaké si to vykopeš, takové to máš.“

Šli jste svou cestou, nebo jste měli nějaké vzory?

„Měli a máme. Po první jízdě v Rychlebkách jsem změnil názor, který jsem do té doby hájil: uměle vystavěné traily můžou být lepší než přírodní. To vlastně byl úplně první impuls, abychom o něčem takové začali přemýšlet. Pavel Horník nastavil latku velmi vysoko a klobouk dolů před jeho prací i zánícením. Na Slovensku sleduji práci Jana Tekela, taktéž značně zánícením, spolu s dobrými vztahy s městskými lesy v jeho regionu udává slovenský trend. Z kopáčů undergroundu doslova vyráží dech práce J. M. z Trnavy.

Trail vedoucí z nejvyššího kopce v Malých Karpatech je jednoduše třeba zažít. Téměř dvacetiletá práce reflektuje neskutečnou chuť do práce.“

Jistě jsi na něco narazil i při cestách do zahraničí.

„V zahraničí jsem zažil úžasný cit pro trail, ale také zklamání. To přišlo ve Walesu, beton ve stopě mě opravdu nebere, ale například kamarád Troy v Coloradu na průměrných kopcích vybudoval takové lajny, že se dají jezdit den co den bez omrzení.“

Jenže Wales a USA nejsou Slovensko, země specifická podivným přístupem k horské cyklistice. Nemáš špatný pocit z porušování zákona?

„Bývalý prezident, který podepsal přibližlý zákon o lesích s omezením přístupu pro cyklisty, je vášnivý myslivec, předpokládám také, že na lukrativní hony pro papaláše je zapotřebí v horách klid, nejlépe nikde nikdo. A to samé platí i o nelegální těžbě dřeva. Vše je to doslova ukázkový přístup těch, kteří tlachají, jak je nutné podporovat turistický ruch u nás. Když si představím, jak se dá jezdit v sousedním Rakousku a kolik trail center se otevírá v Česku, nemám ani trochu špatný pocit, že kopeme jedna radost. K tomu připočti předražené asfaltové cyklotrasy placené z eurofondů, které bikerům nemají co říct.

Moje svědomí je čisté. Trail, který uděláme, si bez udržování vezme příroda zpět za jeden rok takovým způsobem, že nepoznáš, kde byl. Tak to také bylo s prvním zkušebním traillem Helmut.“

Proč ta němčina?

„Název je odvozený od humorné situace, která se stala Yadrovi. Při seřezávání spadlého stromu, který překážel, se kmen nešťastně skutálel přesně na jeho novou helmu. Zůstala z ní jen placka. Každý z názvů našich trailů má svůj příběh.“

S ilegálním přístupem na Slovensku zřejmě nejste jediní.

„Jasně že ne. Vnímám jako pozitivní, že jezdci kašlou na byrokracii a omezení. Za každým městem najdeš solidní lokální trať. Situace je jen zrcadlem, kterému bikeři čelí. Obětovat energii a zápal do práce na administrativní průtahy, nebo stavět hned, načerno s dávkou riziku? Drtivá většina to řeší snadnější cestou. Škoda, že si ti kompetentní neuvědomují, že by vlastně zadarmo mohli zatraktivnit region. Vždyť ve Whistleru, Walesu nebo na Gardě byly traily zpočátku stejně nelegální a nyní žijí z bikerů z celého světa. Možná je tedy spíš na zamyšlení, kdo stojí na špatné straně. Když jsem připomněl Whistler, mám informaci, že tam vznikají nové ilegální tratě, které potom středisko vezme pod svoje křídla. Jednoduché a účelné řešení pro obě strany.“

Legální cesta je opravdu nemožná?

„Uvedu jeden případ. Doslova potupné bylo snažení o výstavbu BMX tratě na dvou nevyužitých místech v našem městě. Radnice to úplně hodila do autu. Tehdy člověk ztratí iluze a začne kopat na vlastní pěst.“

Je časté zklamání ze zničeného trailu, když ho někdo objeví?

„Vyslovené konflikty zatím nebyly a snad ani nebudou. V našem zájmu určitě nejsou, snažíme se být slušní. Když náš sport bude brán seriózněji, ne jen jako škodná v lese, nebude problém oslovit zainteresované. Místní nám třeba jen vzkázali, že když najdou nějakou trať, bude zničena. Při těžbě po vichřici nám ji zničí samo-

zřejmě, ale to už je osud. Vichřice na dokončeném trailu dokáže nadělat vrásky na čele.

Naopak úsměv na tváři mám pokaždé, když vždy po jízdě pro nikoho není problém jít pracovat. Jenže realita je jiná, další den se v lese s motykou potkáváme stále ti samí. Legendární věta kamaráda je mojí mantrou: ‘Raději dám dvacet eur nějakému blbci, co to za mně vykope, a je to vyřízené.’ Přesto si pak sám odkopal své, a znovu a znovu, klidně za deště. Přesně to vystihuje aktuální situaci, prostě co si neuděláš, to nejezdíš.

Zapomněl jsem ale na divočáky. Ti snad účelově vyhledávají čerstvě nakopanou zem a dřevo v ní. Rozryté skoky a klopenky nikdy nepotěší. Jen počkejte, vy svině jedny!”

Jak vlastně vypadá běžná brigáda v lese?

„Záleží na práci a času, ale to neřeknu nic objektivního. Ve všední dny vyjždím většinou sám nebo s nejbližšími pracanty, často jede i přítelkyně – tohle bych zdůraznil jako výzvu pro bikery pod pantoflem nebo ty, co nechtějí přijít o čas se ženou. Prostě ji vezměte s sebou. Na to, abych nalákal lidi k náradí, používám ověřenou fintu: za dřinu v terénu nabízím vstup na náš ilegální enduro závod. To se nás pak sejde více a stopa vzniká přímo před očima. Slušná akce za den práce spolu se striptýzem pro vítěze dokáže u lopaty udělat divy!”

Na čem aktuálně pracujete?

„V podstatě na čtyřech sjezdech, Bathory, Pyton, Lastúra a Štúrovka, dohromady máme čtyři pět kilometrů singlů, které budou mít svůj první rok za sebou. Je s tím hodně práce, nehledě na to, že mi to připadá jako styl ‘jedna jízda–jedna brigáda’. Bez pilky vlastně ani nevycházím. Maximální úsilí dávám do obnovení bývalé sjezdové tratě, která fungovala nějakých deset patnáct let zpátky a je kousek za městem. V plánu je dokončit zhruba hodinový okruh, komplet v terénu, aby se dalo jezdit celoročně a hlavně tehdy, když je brzy tma.“

Měl vůbec někdo na začátku zkušenosti se stavěním?

„Jediný z nás je měl Yadro, ten stavěl tratě sjezdové tratě na Staré Myjavě, kde se jezdily i mistráky. My jsme se svezli na jeho zánícení a postupně jsme začali mít jasno, co a kde budeme dělat.“

Nejen stavění, ale i údržba je osudem kopáče.

„Stále jen zachraňujeme. O nějaké extra pipláče není řeč. Milujeme traily na přírodní způsob s několika vylepšeními, jako jsou skoky a podobně. Vysloveně ‘vyšejpované’ úseky ani neplánujeme. Široká a dokonale vytvarovaná trať nepatří do lesa, ale do bike parku. Základ je, aby trčely kořeny, sem tam utažená zá-

kruta. Ideálně se pracuje v jehličnatých lesích, kde není potřeba tolik odhrabávat, ale ne všude jsou takové podmínky."

Zmínil jsi, že času není nazbyt, přesto se zeptám na plány na rozšiřování.

"Žádné nemáme. Spíše chceme vylepšovat a udržovat v kondici to stávající, což dá zabrat samo o sobě. V blízkém okolí je dost dobrého ježdění, přírodního i lokálních tratí, jako máme my. Naši kamarádi, kteří nám pomáhají, se angažují také tam. Například na Brezové pod Bradlem začaly přibývat singly, to je jen kousek od nás. Višňové je jimi protkané, viz ostatně článek v rubrice Velo trail guide, Velo 2/2013). Anebo trať nad Novým Městem a v Topolecké. Úplně to stačí a také je podle toho vidět, že trail buildři nespí ani tady, ale neúnavně dřou."

Jsou vaše stezky nějak specifické?

"Ani ne, pracujeme s terénem, jaký máme pod motykami. Snaha nezasahovat příliš do základů a udržet trailu nenápadně se odrážá v terénu. Snad jsou specifické tím, co není vidět – složitější dohoda mezi námi samotnými. Starší generace by raději odkloněné kořenové úseky, mně se víc líbí pomalé a téměř trialové věci, jiným zase dlouhé rychlé flow pasáže. Zatím jsme se vždy dohodli, hlavně aby bylo kde jezdit. Když se nedohodneme, má každý právo si udělat vlastní stopu a nejlepší bude určitě nepoužívanější. S jemným úšklebkem můžeme mluvit o evolučním procesu."

Ještě nějaké nezvyklé situace v partě?

"Téměř vždy makáme na pankáče. Nenápadně. V tomto podzimním období zásadně za šera nebo když je škaredě. Naposledy jsme utíkali z trailů pryč bez čelovek, jelikož byl úplněk a nedaleko začali střílet myslivci. Měli jsme málem plné kalhoty. Co se opakuje pravidelně při hledání plánovaných úseků, je, že vytyčený trail je téměř nemožné najít z opačného směru. Výsledný kompromis mezi tím je singl v reálu. Poslední pro mně úplně neobvyklý poznatek: kamarádovy děti nám byly pomáhat hrabat a značit trasu. Makaly perfektně a mě poprvé napadlo, že bych si měl zadělat s frajerkou na mladého trailbuildera!"

Nedávno mne pobavila situace rodinná. Máma mi volala, abych jí šel pomáhat na pole s bramborama. Gentlemansky jsem musel odmítnout s poznámkou, že tento rok mám motyky až po krk... Ona ale samozřejmě netuší, že to tak je doopravdy, neví, kde trávím volný čas."

Když už jsi u těch motyk, do lesa asi nechodíte s obyčejnou hliníkovou lopatou a krumpáčem.

"Rozhodně ne, to bychom nic neudělali. Máme trailové motyky vyrobené na zakázku. Běžné hrábě a celkové zahradní nářadí je prd platné, když je potřeba sekat kořínky, větve a hrabat do základu. Po první brigádě s mozolnatými následky se kancelářský typ Džony ujal činu, nakreslil, vyrobil a sestrojil neprůstřelné hrábě první generace. Odhrabaly kilometry a bez jakékoliv újmy z nich vylétají za tmy jiskry od kamení. Mají svoji hmotnost, pravda, ale pozitiva převažují. Kromě nich při kopání skoků používám rýč Fiskars. Neberte to prosím jako reklamu, neznám jiný takový, ale rozdíl mezi běžným dřevákem a tímhle anatomickým zázrakem je nebe a dudy. Nepoznáte to při přesazování jedné kytičky v záhoně, ale když makáte celý den..."

Motyky něco stojí, co další náklady?

"Asi jen benzín a čas. Osobně to považuji za investici do vlastního koníčku a zatraktivnění svého okolí, přičemž nemusím tak často dojíždět za dobrým ježděním jinač."

Stavíte si tratě jen pro sebe? Jestli ne, jak se k nim dostanou ostatní?

"Nejjednodušší a nejlepší je přihlásit se do naší facebookové skupiny KarpatyBYbike, tam už není problém dohodnout výjezd nebo dodat GPS souřadnice. Tady se také nejrychleji dozvíte, jestli v daném úseku není kalamita, těžba nebo cokoliv jiného, co by mohlo zkazit jízdu."

O nějaké propagaci asi nemůže být řeč.

"Toto zatím neřešíme a asi ani v budoucnosti neplánujeme. Zvěst o dobrém trailu se v komunitě bikerů rozšíří, a kdo chce vědět víc, informace už si najde."